

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล
(Individual Study)

การปกครองด้วยนิติรัฐ นิติธรรมในสาธารณรัฐประชาชนจีน

จัดทำโดย นางสาววีรัตน์ ศรีสถิตย์วัฒนา
รหัส ๖๓๐๘๓๓

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
หลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ ๘
วิทยาลัยศาลรัฐธรรมนูญ

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

การปกครองด้วยนิติรัฐ นิติธรรมในสาธารณรัฐประชาชนจีน

ผู้เขียน นางสาววิรัตน์ ศรีสถิตย์วัฒนา

บทนำ

หลักนิติรัฐ นิติธรรม เป็นหลักการสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้ปกครองประเทศต้องยึดถือ ซึ่งส่วนใหญ่มีการนำไปบัญญัติไว้ในกฎหมายไม่ว่าจะเป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายที่รองลงมาสำหรับประเทศที่เป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยส่วนใหญ่มีการนำหลักนิติรัฐและนิติธรรมไปใช้ เนื่องจากหลักการดังกล่าวนี้จะสอดคล้องหรือใช้ควบคู่กับหลักประชาธิปไตย

อย่างไรก็ตาม ในประเทศที่ไม่ได้ปกครองด้วยหลักประชาธิปไตยอย่างสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น ก็มีการนำหลักนิติรัฐและนิติธรรมไปใช้ด้วยเช่นกัน ซึ่งอาจจะขัดแย้งกับการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ที่ผู้ปกครองมีอำนาจเบ็ดเสร็จในการใช้อำนาจอย่างใดก็ได้ ไม่ต้องคำนึงถึงว่าถูกต้องเป็นธรรมหรือไม่ แต่สำหรับประเทศจีนนั้นกลับมีการยึดถือหลักนิติรัฐและนิติธรรมมาตั้งแต่อดีตอย่างยาวนาน มีการนำหลักการดังกล่าวบัญญัติไว้ในบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ซึ่งคนทั่วไปอาจคิดว่าจีนมีรัฐธรรมนูญด้วย หรือ ซึ่งในข้อเท็จจริงผู้นำสูงสุดของประเทศจีนรวมถึงองค์การต่างๆ ที่ใช้อำนาจรัฐ นั้น ได้ใช้อำนาจผ่านรัฐธรรมนูญแทบทั้งสิ้น ไม่ได้มีการใช้อำนาจตามอำเภอใจดังที่หลายคนคาดคิด

การที่ประเทศจีนให้ความสำคัญและยึดหลักนิติรัฐและนิติธรรมในการปกครองประเทศจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญหนึ่งที่น่ามาซึ่งการพัฒนาประเทศที่รุ่งเรือง สามารถลดความยากจนของประชาชนได้เกือบทั้งประเทศ และพัฒนาจากประเทศที่ยากจนกลายเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างต่อเนื่องเป็นสิบปี ผลที่เกิดขึ้นตามมาคือ ประชาชนในประเทศก็มีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าในอดีตอย่างเห็นได้ชัดเจน

สำหรับบทความฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายการมีหลักนิติรัฐและนิติธรรมในการปกครองประเทศของสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีรายละเอียดประกอบไปด้วยความหมายของนิติรัฐและนิติธรรม บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ว่าด้วยหลักนิติรัฐนิติธรรมการพัฒนากระบวนการนิติรัฐในจีน การให้ความสำคัญเรื่องนิติรัฐ นิติธรรมของผู้นำประเทศซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ความหมายของนิติรัฐและนิติธรรม

หลักนิติรัฐ

นิติรัฐเป็นเรื่องของการจำกัดอำนาจของรัฐโดยกฎหมาย และรวมถึงการใช้อำนาจของรัฐด้วยความยุติธรรม^๑ จากความหมายดังกล่าวสามารถอธิบายได้ทั้งในเชิงความหมายอย่างกว้างและอย่างแคบ ความหมายอย่างกว้างเป็นเรื่องของรัฐ องค์กรของรัฐที่ต้องทำตามกฎหมาย เป็นการกระทำที่กระทบต่อประชาชนในเรื่องสิทธิและเสรีภาพ ส่วนความหมายอย่างแคบ นิติรัฐ หมายถึง การกระทำของเจ้าหน้าที่

^๑วรเจตน์ ภาคีรัตน์, คำสอนว่าด้วยรัฐและหลักกฎหมายมหาชน, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา, ๒๕๕๓) หน้า

รัฐซึ่งอาจกระทบกับประชาชน แต่หากปฏิบัติตามกฎหมายถือว่าเป็นไปตามหลักนิติรัฐ เน้นสภาพบังคับทางกฎหมายมากกว่าให้ความสำคัญเรื่องของผลที่เกิดจากการปฏิบัติหรือการบังคับใช้กฎหมาย^๒

หลักนิติธรรม

สำหรับหลักนิติธรรมนั้นเป็นเรื่องของหลักที่อยู่เหนือของกฎหมายอีกในการกำกับการตรากฎหมายให้มีความเป็นธรรม^๓ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง นิติธรรม คือ กฎหมายที่อยู่สูงกว่ากฎหมายทั้งปวง^๔

Albert Venn Dicey แห่งมหาวิทยาลัยออกฟอร์ดเป็นบุคคลสำคัญท่านหนึ่งที่ได้มีการให้ความหมายหลักนิติธรรมไว้อย่างน่าสนใจและมีการนำไปอ้างอิงกันอย่างแพร่หลายโดยได้อธิบายหลักนิติธรรมประกอบด้วย^๕

๑) ฝ่ายบริหารและเจ้าหน้าที่รัฐไม่สามารถใช้อำนาจได้ตามอำเภอใจและบุคคลต้องรับผิดชอบในทางอาญาก็เมื่อได้กระทำความผิด และได้มีการกำหนดโทษไว้และโทษต้องเป็นไปตามกฎหมาย

๒) บุคคลทุกคนต้องอยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกันและศาลเดียวกันบุคคลต้องถูกบังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียมไม่มีการเลือกปฏิบัติ ศาลยุติธรรมมีอิสระปราศจากการแทรกแซงของฝ่ายต่างๆ และมีอำนาจในการพิจารณาคดีทั้งปวง

๓) หลักทั่วไปของกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นผลมาจากกฎหมายธรรมดาศาลเป็นผู้พิพากษาคดีเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของเอกชน

สำหรับหลักนิติรัฐนั้น ส่วนใหญ่มีการใช้กันโดยทั่วไปอยู่แล้ว ส่วนหลักนิติธรรมนั้นในความหมายแบบสากล ได้เกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ.๒๐๐๔ นายโคฟี อันนัน อดีตเลขาธิการ UN ได้กล่าวถึง หลักนิติธรรมแบบสากล หมายถึง “หลักนิติธรรมสากล หลักธรรมาภิบาลที่ทุกสถาบันทุกองค์การต้องทั้งภาครัฐ เอกชนต้องรับผิดชอบต่อกฎหมาย ที่ได้บังคับใช้อย่างเท่าเทียมมีการตัดสินอรรถคดีที่อิสระและสอดคล้องกับบรรทัดฐานและมาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชน หลักเลี่ยงการใช้อำนาจตามอำเภอใจ^๖

หลักการทั้งสองมีการใช้กันมานานในประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และสำหรับสาธารณรัฐประชาชนจีน ก็มีการนำหลักนิติรัฐและนิติธรรมไปใช้ด้วยเช่นกัน ซึ่งอาจมีประเด็นที่สงสัยกันว่า สาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีการปกครองแบบคอมมิวนิสต์นั้นมีการทำเรื่องหลักนิติรัฐนิติธรรมไปใช้ด้วยหรือ หรืออาจกล่าวว่า จีนมีหลักนิติรัฐ นิติธรรมด้วยหรือ ประเด็นข้อสงสัยดังกล่าว บทความชิ้นนี้จะอธิบายให้เข้าใจอย่างชัดเจนขึ้น

^๒ คณะกรรมการอิสระว่าด้วยการส่งเสริมหลักนิติธรรมแห่งชาติ. หลักนิติธรรม The Rule of Law บริบทหลักนิติธรรมในต่างประเทศ. (กรุงเทพฯ: บริษัท พี เอส พรินติ้ง แอนด์ ดีไซน์ จำกัด, ๒๕๕๘) หน้า ๒๑.

^๓ คณะกรรมการอิสระว่าด้วยการส่งเสริมหลักนิติธรรมแห่งชาติ. หลักนิติธรรม The Rule of Law หลักนิติธรรมสากลกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน. (กรุงเทพฯ: บริษัท พี เอส พรินติ้ง แอนด์ ดีไซน์ จำกัด, ๒๕๕๘) หน้า ๖.

^๔ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. การปฏิรูปการเมืองภายใต้หลักนิติธรรม. วารสารศาลรัฐธรรมนูญ, ปีที่ ๑๙ เล่มที่ ๕๕ มกราคม-เมษายน ๒๕๖๐, หน้า ๑๒๘.

^๕ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. โครงการวิจัยหลักนิติธรรมสากลกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน. (ภาควิชา นิติศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๖) หน้า ๑๔-๑๕.

^๖ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, อ้างแล้ว, หน้า ๒๔.

บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ว่าด้วยหลักนิติรัฐ นิติธรรม

ต้นกำเนิดรัฐธรรมนูญ

ในประเทศที่เป็นประชาธิปไตยส่วนใหญ่จะมีรัฐธรรมนูญเพื่อใช้เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ อาจเป็นแบบลายลักษณ์อักษรและแบบไม่ได้จาริตประเพณี สำหรับประเทศที่ปกครองแบบคอมมิวนิสต์อย่างสาธารณรัฐประชาชนจีนอาจมีคนจำนวนมากที่คิดว่าไม่ได้มีรัฐธรรมนูญ แต่ในความเป็นจริงแล้วกลับมีการตรารัฐธรรมนูญตั้งแต่ที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน การปกครองหรือการบริหารราชการแผ่นดินของประธานาธิบดีของจีนหรือองค์กรต่าง ๆ นั้น ทั้งหมดมีการยึดโยงการใช้อำนาจจากรัฐธรรมนูญทั้งสิ้น

รัฐธรรมนูญของจีนฉบับแรกเกิดขึ้นภายหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองแบบกษัตริย์ที่มีอำนาจสูงสุดในช่วง ดร.ซุน ยัต เซ็น ทำการยึดอำนาจและเปลี่ยนแปลงการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นรัฐบาลสาธารณรัฐเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ค.ศ.๑๙๑๑ และขึ้นดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีคนแรกได้สำเร็จ จนมาถึงปี ๑๙๔๖ ได้มีการเปิดประชุมสภาแห่งชาติขึ้น และได้มีการตรารัฐธรรมนูญที่เรียกว่า “รัฐธรรมนูญสาธารณรัฐจีน” ขึ้น เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ค.ศ.๑๙๔๖ และวันที่ ๑ มกราคม ค.ศ.๑๙๔๗ จึงได้ประกาศใช้ โดยรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวยึดหลักการปกครองโดยประชาชนของประชาชน และเพื่อประชาชน^๗

รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวมี ๑๔ หมวด ๑๗๕ มาตรา โดยหลักสำคัญที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ คือ การปกครองโดยประชาชน ของประชาชน และเพื่อประชาชน ในช่วงที่จีนมีรัฐธรรมนูญประเทศรัสเซีย ได้มีการสนับสนุนพรรคคอมมิวนิสต์ในประเทศจีนเพื่อให้ต่อสู้กับรัฐบาลจีนในขณะนั้น จนเกิดการเปลี่ยนแปลงอำนาจขึ้น พรรคคอมมิวนิสต์ทำการบุกยึดเมืองสำคัญของจีนมีการทำสงครามเกิดขึ้นระหว่างรัฐบาลและพรรคคอมมิวนิสต์จีน เมื่อพรรคคอมมิวนิสต์สามารถเอาชนะรัฐบาลได้^๘ จึงได้มีการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนขึ้นโดยเหมา เจ๋อตง ซึ่งเป็นผู้สถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนขึ้นเป็นคนแรก และทำให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า การปฏิวัติประชาธิปไตยแนวใหม่ ที่ก้าวไปสู่สังคมแบบสังคมนิยมอย่างมีประสิทธิภาพและมีขึ้นตอน^๙

หลังจากพรรคคอมมิวนิสต์ได้รับชัยชนะรัฐบาลจีนในขณะนั้น จึงได้มีการตรารัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้น ส่วนรัฐธรรมนูญที่ได้ตราขึ้นก่อนหน้านั้นได้มีการใช้อยู่ ณ เกาะไต้หวัน เรื่อยมา รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่เกิดขึ้นหลังจากที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้ชัยชนะรัฐบาลในขณะนั้น พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้มีการจัดตั้งสภาประชาชน ขึ้น และทำการประชุมครั้งแรกวันที่ ๑๕-๒๘ กันยายน ค.ศ.๑๙๕๔ โดยมีการกำหนดวาระสำคัญคือ “การบัญญัติและการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ” โดยช่วงเวลานั้นมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นแบบสาธารณรัฐแล้ว และในวันที่ ๒๐ กันยายน ๑๙๕๔ ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้น เรียกว่า “รัฐธรรมนูญสาธารณรัฐประชาชนจีน” ถือได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกของการเปลี่ยนแปลงเป็นแบบสาธารณรัฐประชาชนจีนและได้รับการยอมรับจากประชาชนว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่

^๗ รั่วซัน ทันโตภาสและก้อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ, รัฐธรรมนูญจีน (ไต้หวัน: ซางอู๋, ๒๕๒๘) หน้า ๒-๓.

^๘ รั่วซัน ทันโตภาสและก้อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ, เรื่องเดิม, หน้า ๒-๔.

^๙ รั่วซัน ทันโตภาสและก้อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ, เรื่องเดิม, หน้า ๕๖.

ค่อนข้างสมบูรณ์ฉบับหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามในช่วงที่เกิดการปฏิวัติวัฒนธรรม ค.ศ.๑๙๖๖-๑๙๗๖ ผู้นำของจีนในขณะนั้นกลับไม่ได้ปฏิบัติตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด โดยเฉพาะในช่วง ๑๙๕๔ มีการเพิ่มอำนาจของผู้นำและตัดสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญออก เช่น ตัดเรื่องที่กำหนดว่า “ประชาชนสาธารณรัฐประชาชนจีนทุกคนเท่าเทียมกันโดยกฎหมาย” “ศาลประชาชนชนตัดสินคดีอย่างอิสระ ไม่อยู่ภายใต้ผู้ใด ทั้งนี้โดยยึดหลักกฎหมายเป็นแนวทางในการตัดสิน” ผลที่เกิดขึ้นดังกล่าวภายหลังที่เหมา เจ๋อตง ถึงแก่กรรม ประชาชนเริ่มเรียกร้องให้ปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมมากขึ้น ทำให้รัฐบาลในขณะนั้นได้มีการปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญตามข้อเรียกร้องของประชาชน และถึงแม้ว่ามีการแก้ไขแล้ว แต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ยังคงมีความคิดว่ารัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ. ๑๙๗๘ ยังมีข้อบกพร่องไม่เหมาะสมกับบริบทและการเปลี่ยนแปลงของประเทศจีน ทำให้พรรคคอมมิวนิสต์จีน จึงได้เสนอสภาแห่งชาติให้ทำการปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญ อาจสรุปได้ว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ถือเป็นฉบับที่ ๔ โดยได้ผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นที่รอบด้านไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานต่างๆ รวมถึงประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศ จากนั้นมีการนำข้อมูลต่างๆ มาประมวลและเสนอต่อสภาประชาชนแห่งชาติ และสภาก็ได้มีการพิจารณาและประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ ๔ ธันวาคม ค.ศ.๑๙๘๒ เป็นต้นมา^{๑๐}

สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญว่าด้วยหลักนิติรัฐ นิติธรรม

หลักสำคัญของนิติรัฐ คือ การใช้อำนาจของรัฐโดยกฎหมาย และรวมถึงการใช้อำนาจของรัฐด้วยความยุติธรรม ส่วนหลักนิติธรรมเป็นเรื่องของหลักที่อยู่เหนือของกฎหมายเป็นหลักในการกำกับการตรากฎหมายให้มีความเป็นธรรมแก่ประชาชน สำหรับสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญสาธารณรัฐประชาชนจีนว่าด้วยหลักนิติรัฐ นิติธรรม นั้น พอที่จะสรุป ได้ดังนี้

การใช้อำนาจของรัฐ

มาตรา ๒^{๑๑} ของรัฐธรรมนูญบัญญัติว่า อำนาจทั้งหมดในสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นของประชาชน องค์กรที่ประชาชนใช้อำนาจของรัฐได้ คือ สภาประชาชนแห่งชาติ และสภาประชาชนในท้องถิ่นที่มีระดับแตกต่างกัน

มาตรา ๓^{๑๒} องค์กรของสาธารณรัฐประชาชนจีนใช้หลักประชาธิปไตยแบบอำนาจอยู่ส่วนกลาง

มาตรา ๕^{๑๓} รัฐจะพิทักษ์รักษาศักดิ์ศรี และเอกราชของระบบสังคมนิยมที่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือการบริหาร หรือ การปกครองท้องถิ่นและกฎระเบียบต่างๆ จะต้องไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญ

^{๑๐} วัช ทัศนโภาสและก่อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ, เรื่องเดิม, หน้า ๒-๘.

^{๑๑} วัช ทัศนโภาสและก่อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ, เรื่องเดิม, หน้า ๖๑.

^{๑๒} วัช ทัศนโภาสและก่อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ, เรื่องเดิม, หน้า ๖๑.

^{๑๓} วัช ทัศนโภาสและก่อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ, เรื่องเดิม, หน้า ๖๓.

องค์กรของรัฐต่างๆ กำลังฝ่ายทหาร พรรคการเมืองทั้งมวล รัฐวิสาหกิจและ
 อาสาสมัครต้องยึดถือกฎหมายและรัฐธรรมนูญ การกระทำใดๆ ที่ละเมิดต่อรัฐธรรมนูญและกฎหมาย
 ต้องถูกสอบสวน^{๑๔}

ไม่มีองค์กรหรือบุคคลใดจะได้รับสิทธิเหนือรัฐธรรมนูญ และกฎหมาย^{๑๕}

บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการยืนยันในการใช้อำนาจขององค์กรต่างของรัฐที่จะต้อง
 ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายเป็นเท่านั้น องค์กรทุกองค์กรหากไม่ปฏิบัติตามก็จะถูกสอบสวน
 และไม่ว่าจะเป็นกลุ่มบุคคลหรือบุคคลใดก็ตาม ก็อยู่ภายใต้กฎหมายเท่าเทียมกัน เจ้าหน้าที่รัฐจะไม่มี
 สิทธิใช้อำนาจเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ได้ให้อำนาจไว้ไม่ได้ เช่น มาตรา ๓๓ ของรัฐธรรมนูญ
 กำหนดว่า ห้ามทำการตรวจค้นที่ไม่เป็นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือรुक้าบ้านเรือนของพลเมือง

โครงสร้างของรัฐ

สภาประชาชนแห่งชาติ

มาตรา ๕๗^{๑๖} สภาประชาชนแห่งชาติสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นองค์กรที่มี
 อำนาจสูงสุดของประเทศ ตำแหน่งคณะกรรมการประจำสภาประชาชนแห่งชาติเป็นตำแหน่งถาวร

มาตรา ๕๘^{๑๗} ทั้งสภาประชาชนแห่งชาติและคณะกรรมการประจำสภา
 ประชาชนแห่งชาติใช้อำนาจนิติบัญญัติของรัฐ

มาตรา ๕๙^{๑๘} สภาประชาชนแห่งชาติ ประกอบด้วย สมาชิกสภาที่ได้รับการ
 เลือกตั้งโดยตรงจากมณฑลต่างๆ เขตการปกครองต่างๆ

ประธานสาธารณรัฐประชาชนจีน

มาตรา ๗๙^{๑๙} ประธานและรองประธานสาธารณรัฐประชาชนจีนได้รับการ
 เลือกตั้งโดยสภาประชาชนแห่งชาติ

พลเมืองสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและสมัครรับ
 เลือกเป็นประธานและรองประธานสาธารณรัฐจีนเมื่อมีอายุ ๔๕ ปี

สภาแห่งรัฐ

มาตรา ๘๕^{๒๐} สภาแห่งรัฐเป็นศูนย์กลางการปกครองประชาชนของ
 สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นฝ่ายบริหารองค์กรสูงสุดของการใช้อำนาจของประเทศและเป็นองค์กร
 สูงสุดของการบริหารประเทศ

มาตรา ๘๖^{๒๑} สภาแห่งรัฐ ประกอบด้วย บุคคลต่อไปนี้

^{๑๔} วัช ทันโตภาสและก๋อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ, เรื่องเดิม, หน้า ๖๓.

^{๑๕} วัช ทันโตภาสและก๋อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ, เรื่องเดิม, หน้า ๖๓.

^{๑๖} วัช ทันโตภาสและก๋อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ, เรื่องเดิม, หน้า ๗๘.

^{๑๗} วัช ทันโตภาสและก๋อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ, เรื่องเดิม, หน้า ๗๘.

^{๑๘} วัช ทันโตภาสและก๋อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ, เรื่องเดิม, หน้า ๗๘.

^{๑๙} วัช ทันโตภาสและก๋อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ, เรื่องเดิม, หน้า ๘๗.

^{๒๐} วัช ทันโตภาสและก๋อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ, เรื่องเดิม, หน้า ๘๙.

^{๒๑} วัช ทันโตภาสและก๋อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ, เรื่องเดิม, หน้า ๘๙.

นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี คณะกรรมการสภาแห่งรัฐ คณะรัฐมนตรี
อธิบดีกรมตรวจเงินแผ่นดิน เลขาธิการใหญ่

องค์กรของสภาแห่งรัฐเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

สภาประชาชนท้องถิ่น

มาตรา ๙๕^{๒๒} สภาประชาชนส่วนท้องถิ่น และระดับต่างๆ ของการปกครอง
ประชาชนส่วนท้องถิ่นถูกจัดตั้งในมณฑล เทศบาลนครซึ่งอยู่ภายใต้การปกครองส่วนกลางโดยตรง
อำเภอ เมือง พื้นที่ที่อยู่ภายใต้การปกครองของเมือง

มาตรา ๙๖^{๒๓} สภาประชาชนส่วนท้องถิ่นในระดับต่างๆ คือ องค์กรส่วน
ท้องถิ่นที่ใช้อำนาจของรัฐ

ศาลประชาชน

มาตรา ๑๒๓^{๒๔} ศาลประชาชนในสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นองค์กรยุติธรรม
ของประเทศ

มาตรา ๑๒๕^{๒๕} คดีทุกคดีที่ตัดสินโดยศาลประชาชนจะถูกเปิดเผยในที่
สาธารณะ เว้นเสียแต่คดีที่กฎหมายได้กำหนดไว้เป็นกรณีพิเศษ ผู้ถูกกล่าวหาไม่มีสิทธิต่อสู้คดีได้

มาตรา ๑๒๖^{๒๖} ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายศาลประชาชนจะใช้อำนาจใน
การตัดสินพิจารณาคดีอย่างอิสระ และจะไม่ใช้อำนาจ หรือแทรกแซงจากองค์กรบริหาร องค์กร
สาธารณะ หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด

กรมอัยการประชาชน

มาตรา ๑๓๑^{๒๗} กรมอัยการประชาชนจะใช้อำนาจทางอัยการอย่างอิสระตาม
กฎหมาย และจะไม่อยู่ในอำนาจ หรือการแทรกแซงจากองค์กรบริหาร องค์กรสาธารณะหรือบุคคลหนึ่ง
บุคคลใด

มาตรา ๑๓๕^{๒๘} ศาลประชาชน กรมอัยการประชาชน และองค์กรรักษาความ
ปลอดภัยสาธารณะ จะจัดเจ้าหน้าที่ต่างๆ และรับผิดชอบงานของแต่ละหน่วยงาน ตลอดจนร่วมมือ
พยายามและตรวจสอบซึ่งกันและกัน เพื่อจะรับรอง และใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพในการ
ดำเนินคดีอาญา

จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสาธารณรัฐประชาชนจีนสะท้อนให้
เห็นถึงการใช้อำนาจขององค์กรต่างๆ ในจีนล้วนแต่อาศัยอำนาจจากบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หากใช้
การใช้อำนาจตามอำเภอใจไม่ นอกจากนี้ในการใช้อำนาจทั้งนิติบัญญัติ บริหารและตุลาการก็ได้มีการ
แบ่งแยกอำนาจในการใช้อำนาจอิสระจากกันโดยสิ้นเชิง องค์กรต่างๆมีรัฐธรรมนูญรองรับที่มาของ

^{๒๒} วัช ทันโตภาสและก่อกศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ, เรื่องเดิม, หน้า ๙๔.

^{๒๓} วัช ทันโตภาสและก่อกศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ, เรื่องเดิม, หน้า ๙๔.

^{๒๔} วัช ทันโตภาสและก่อกศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ, เรื่องเดิม, หน้า ๑๐๓.

^{๒๕} วัช ทันโตภาสและก่อกศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ, เรื่องเดิม, หน้า ๑๐๓.

^{๒๖} วัช ทันโตภาสและก่อกศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ, เรื่องเดิม, หน้า ๑๐๔.

^{๒๗} วัช ทันโตภาสและก่อกศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ, เรื่องเดิม, หน้า ๑๐๔.

^{๒๘} วัช ทันโตภาสและก่อกศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ, เรื่องเดิม, หน้า ๑๐๕.

อำนาจและการใช้อำนาจที่ไม่ต้องพึ่งพาจากองค์กรใดหรือบุคคลใดเลยมีการกำกับใช้อำนาจให้อยู่ภายใต้กฎหมายเท่านั้น ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงการคำนึงถึงหลักนิติรัฐในการปกครองประเทศอย่างมาก

อย่างไรก็ตามแม้ในรัฐธรรมนูญจะมีการเขียนหลักการต่างๆ ที่คำนึงถึงการใช้อำนาจเพื่อประชาชนเป็นสำคัญและรวมถึงการให้อำนาจแก่ประชาชนในเรื่องสิทธิและเสรีภาพที่มีเหมือนกับประเทศที่เป็นประชาธิปไตย แต่ถึงแม้ว่ารัฐธรรมนูญจะเขียนคำประกาศที่ดี แต่ในการนำไปสู่การปฏิบัติบางครั้งก็มีปัญหาบางส่วน อาทิ การเวนคืนที่ดิน โดยไม่จ่ายเงินชดเชยอย่างเหมาะสม, การที่รัฐแทรกแซงเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของสื่อมวลชน, การใช้กำลังสลายการชุมนุม ฯลฯ อาจเป็นปัญหาที่อาจเข้าข่ายละเมิดบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญหรือไม่^{๒๙}

การพัฒนาระบบนิติรัฐในจีน

สาธารณรัฐประชาชนจีนมีการพัฒนาระบบนิติรัฐอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ที่ได้มีการตรากฎการใช้ อำนาจต่างๆ ของรัฐและของเจ้าหน้าที่รัฐที่ต้องดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดเรื่อยมา ตัวอย่างเช่น ในที่ประชุมสมัชชาใหญ่ครั้งที่ ๑๕ ของพรรคคอมมิวนิสต์จีนได้มีการเสนอวาระแห่งชาติเกี่ยวกับการ พัฒนาระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยในระบอบสังคมนิยมและการพัฒนาระบบนิติรัฐในจีน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้จีนบริหารประเทศด้วยหลักกฎหมาย โดยมีหลักการสำคัญว่า

“ประชาชนทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในการเข้ามาบริหารประเทศผ่านช่องทางต่างๆ หรือ รูปแบบต่างๆ โดยเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เศรษฐกิจและกิจการด้านวัฒนธรรม บริหารสังคม สร้างหลักกวางานต่างๆของประเทศชาติจะต้องเป็นไปตามกฎหมาย มีการพัฒนาที่มีแบบแผน มีกฎหมายเป็นที่ตั้ง โดยระบบนี้จะไม่เปลี่ยนแปลงไปตามผู้นำประเทศที่อาจเปลี่ยนแปลงได้ทุกเมื่อ”^{๓๐}

นอกจากนี้ สำหรับการพัฒนาระบบนิติรัฐในจีนมีหลักการที่ได้มีการคำนึงถึงเป็นสิ่งสำคัญ ดังนี้^{๓๑} (หลี่ เหวินเหลียง, ๒๕๕๓: ๒๒๑-๒๒๒)

๑. ต้องเสริมสร้างระบบนิติบัญญัติ พัฒนาคุณภาพกระบวนการนิติบัญญัติ โดยมีการตั้งเป้าหมายไว้ว่า ในปีที่ครบรอบ ๑๐๐ ปีของการสถาปนาพรรคคอมมิวนิสต์จีน

๒. ต้องปกป้องความศักดิ์สิทธิ์ของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ยึดหลักทุกคนเสมอภาค เท่าเทียมกันตามกฎหมาย ทุกคนเท่าเทียมกันไม่ว่าใครก็ตาม ไม่มีสิทธิพิเศษในการฝ่าฝืนกฎหมาย

^{๒๙} อาร์ม ตั้งนิรันดร ๒๕๕๖. รัฐธรรมนูญ และคนดี: ข้อคิดจากจีน. กรุงเทพฯธุรกิจออนไลน์ สืบค้นที่ <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/๔๘๖๑๓๕>

^{๓๐} หลี่ เหวินเหลียง, ๖๐ ปีแห่งการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน, (กรุงเทพฯ: โครงการสำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียว, ๒๕๕๓) หน้า ๒๒๐.

^{๓๑} หลี่ เหวินเหลียง, เรื่องเดิม, หน้า ๒๒๑-๒๒๒.

หน่วยงานภาครัฐทั้งหมดจะต้องดำเนินงานที่กฎหมายกำหนด สร้างหลักประกันทางกฎหมาย ในการปกป้องสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน

๓.ผลักดันให้ปฏิรูประบบยุติธรรม สร้างระบบประกันว่าหน่วยงานยุติธรรม จะใช้กฎหมายในการพิจารณาคดีและไต่สวนคดีอย่างมีความบริสุทธิ์ ยุติธรรมและอิสระ

๔.มุ่งพัฒนาหน่วยงานด้านยุติธรรมและให้การศึกษาความรู้ทางกฎหมาย แก่ประชาชนให้ความสำคัญต่อการยกระดับการสร้างความเข้าใจต่อหลักกฎหมายในกลุ่มผู้บริหาร ประเทศเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี

๕.การพัฒนากฎหมายที่ต้องดำเนินการควบคู่กับการพัฒนาจริยธรรมของประชาชน ด้วย

นอกจากนี้สิ่งที่เป็นรูปธรรมที่เกิดขึ้นในการบริหารของรัฐบาลพรรคคอมมิวนิสต์จีนก็คือ^{๓๒}

๑. แยกอำนาจพรรคออกจากอำนาจบริหารของรัฐบาล

พรรคคอมมิวนิสต์จีนในฐานะพรรคบริหารประเทศแต่เพียงหนึ่งเดียว จะไม่ใช้อำนาจโดยตรง แต่จะใช้อำนาจผ่านรัฐบาล ซึ่งได้ผ่านการรับรองของสภาประชาชนแห่งชาติ มีสถานภาพทางกฎหมายที่ถูกต้องและสมบูรณ์

๒. รัฐบาลจีนทำการบริหารประเทศตามตัวบทกฎหมายรัฐธรรมนูญ

หากมิใช่โดยการสั่งการของคณะบริหารพรรคคอมมิวนิสต์จีน โดยในทางปฏิบัติ พรรคคอมมิวนิสต์จีนสามารถเสนอแนวคิด แก้ไขปรับปรุงกฎหมายรัฐธรรมนูญได้ในวาระการประชุมร่วม ของพรรคและรัฐบาลอย่างเป็นทางการ ซึ่งทุกอย่างล้วนแต่ดำเนินไปตามตัวบทกฎหมาย หากมิใช่ด้วย คำสั่งของใครคนใดคนหนึ่ง

ทั้งนี้ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาระบบอบสังคมนิยมจีน และประกันให้ การขับเคลื่อนดังกล่าวนี้บรรลุสู่ความสำเร็จเป็นขั้นๆ ไป

พรรคคอมมิวนิสต์จีนกุมอำนาจการบริหารประเทศไว้อย่างเหนียวแน่น ด้วยการพัฒนาระบบกฎหมายให้สอดคล้องกับการใช้อำนาจอย่างรอบด้าน ทั้งนี้ด้วยธรรมชาติ ของความเป็นพรรคตัวแทนผลประโยชน์ที่แท้จริงของประชาชน การพัฒนาระบบกฎหมายทั้งหลาย ทั้งปวงจึงต้องเป็นที่พอใจของประชาชน เอื้ออำนวยให้ประชาชนพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองให้ มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

บทบาทของรัฐบาลจีน ที่ทำหน้าที่บริหารประเทศ เป็นกลไกกำกับการใช้ กฎหมายทั้งหลายทั้งปวง จึงต้องปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถแสดงบทบาทสนับสนุน การปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐเพื่อผลประโยชน์ที่แท้จริงของประชาชนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

โครงการหนึ่งซึ่งสร้างความสนใจต่อสาธารณชนอย่างมาก คือ การประกาศเมื่อ เดือนเมษายน ค.ศ.๒๐๐๔ ว่าจะใช้เวลาสิบปี พัฒนารัฐบาลจีนให้เป็น "นิติรัฐบาล" ที่มีความเป็นสากล

^{๓๒} สันติ ตั้งรพีพากร, ๒๕๔๗. รัฐบาลจีนกับความเป็นนิติรัฐ. สืบค้นที่

<https://mgronline.com/daily/detail/๙๔๗๐๐๐๐๒๙๒๔๘>

และทันสมัยจริงๆ ภายใต้โครงการดังกล่าว รัฐบาลจีนได้มีการบริหารอำนาจตามตัวบทกฎหมายทุกประการ เพื่อนำไปสู่การสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศอย่างรอบด้าน ซึ่งประชาชนจีนมีแนวโน้มต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างรอบด้านมากขึ้นทุกที่ทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ

การให้ความสำคัญเรื่องนิติรัฐ นิติธรรมของผู้นำประเทศ

การที่หลักนิติรัฐและนิติธรรมจะกลายเป็นเรื่องที่สำคัญมากหรือไม่นั้น เรื่องของผู้นำประเทศถือความได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะหากผู้นำประเทศมีการเน้นย้ำหรือให้ความสำคัญอย่างจริงจังแล้ว ก็จะมีส่วนกระตุ้นให้ทุกฝ่ายยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติอย่างจริงจังซึ่งสำหรับบางประเทศกลับไม่ได้ให้ความสำคัญ แต่กลับใช้อำนาจรัฐอธิปไตยนั้นในการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการให้ตนและพวกพ้องดำรงอยู่ในอำนาจต่อไป และใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการจัดการกับกลุ่มคนที่อยู่ฝ่ายตรงกันข้ามกับตน หรือมีการตีความและบังคับใช้กฎหมายแบบสองมาตรฐาน จนทำให้ประชาชนส่วนหนึ่งหมดความศรัทธาต่อกฎหมายและค่านิยมของนิติธรรมของประเทศ ซึ่งผลที่ตามมาคือ ความไม่สงบเรียบร้อยของสังคมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ตรงกันข้ามเรื่องดังกล่าวกลับแทบจะไม่เกิดขึ้นในประเทศจีน เนื่องจากผู้นำประเทศส่วนใหญ่จะคำนึงถึงหลักของนิติรัฐและนิติธรรมเป็นสำคัญในการบริหารราชการแผ่นดิน สำหรับประธานาธิบดีของจีนคนปัจจุบัน คือ ท่านประธานาธิบดี สีจิ้นผิง นั้น นอกจากไม่ได้มีพฤติกรรมอย่างผู้นำบางประเทศแต่กลับใช้อำนาจในทางที่ชอบจนทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนเจริญก้าวหน้าและเติบโตอย่างมาก และได้มีการวางนโยบายหรือหลักการบริหารประเทศที่คำนึงถึงหลักนิติรัฐและนิติธรรมเป็นสำคัญโดยสีจิ้นผิงได้มีการปาฐกถาเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ค.ศ.๒๐๑๒ ความว่า^{๓๓}

“การบังคับใช้รัฐธรรมนูญให้ครบทุกด้านทั้งเป็นทั้งภารกิจหลักและภารกิจพื้นฐานในการสร้างประเทศที่ปกครองด้วยระบบนิติรัฐแบบสังคมนิยม รัฐธรรมนูญเป็นแม่บทกฎหมายของประเทศ เป็นบทบัญญัติหลักในการปกครองและสร้างสันติสุขของประเทศ มีสถานะทางกฎหมายสูงสุด และมีผลบังคับใช้ทางกฎหมายสูงสุด ทุกคนเฝ้าในประเทศ หน่วยงานรัฐ กองกำลัง พรรคการเมือง ทุกภาคส่วนในสังคมและภาคธุรกิจต่าง จะต้องยึดถือรัฐธรรมนูญเป็นหลักสำคัญในการประพฤติต่าง ๆ มีหน้าที่รักษาเกียรติภูมิของรัฐธรรมนูญบังคับใช้รัฐธรรมนูญ ไม่มีผู้ใดหรือองค์กรใดจะมีอำนาจเหนือรัฐธรรมนูญและกฎหมาย การกระทำใดๆ ที่ละเมิดรัฐธรรมนูญและกฎหมายจะต้องถูกตรวจสอบ การดำรงอยู่อยู่ของรัฐธรรมนูญขึ้นอยู่กับ การบังคับใช้ อำนาจของรัฐธรรมนูญขึ้นอยู่กับ การบังคับใช้เช่นกัน เราจะต้องมุ่งมั่นบังคับใช้รัฐธรรมนูญและพัฒนายกระดับการบังคับใช้รัฐธรรมนูญให้สูงขึ้น

^{๓๓} สำนักพิมพ์มติชน, สี จิ้น ผิง ยุทธศาสตร์การบริหารประเทศ, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๕๙) หน้า ๑๖๐-๑๖๕.

ประการหนึ่ง ยึดมั่นทิศทางการเมืองที่ถูกต้อง ยืนหยัดเส้นทางการพัฒนาการเมืองแบบสังคมนิยมแบบมีอัตลักษณ์แบบจีน ตั้งแต่ปฏิรูปและเปิดประเทศเป็นต้นมา การยึดมั่นวิถีการพัฒนาการเมืองแบบสังคมนิยมแบบที่มีอัตลักษณ์แบบจีนที่สำคัญ คือการให้ประชาชนเป็นเจ้าของประเทศและการปกครองประเทศด้วยหลักนิติรัฐ เพื่อรับประกันว่าประชาชนจะเป็นเจ้าของประเทศ ขยายความเป็นประชาธิปไตยแบบสังคมนิยม พัฒนาอารยธรรมการเมืองแบบสังคมนิยม เราต้องยึดมั่นในหลักของรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ อำนาจทั้งหมดเป็นของประชาชน ส่งเสริมให้ประชาชนชนปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

ประการที่สอง ดำเนินนโยบายการปกครองประเทศด้วยหลักนิติรัฐ เร่งสร้างเงินให้ เป็นนิติ

รัฐแบบสังคมนิยม รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด เราต้องปรับปรุงระบบกฎหมายของสังคมนิยมแบบมีอัตลักษณ์จีนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยใช้รัฐธรรมนูญเป็นตัวกำหนดต้องพัฒนากิจการของประเทศและงานด้านต่างๆ เข้าสู่ระบบกฎหมาย ต้องมีกฎหมายเพื่อใช้อ้างอิง มีกฎหมายแล้วต้องปฏิบัติตาม บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด หากละเมิดกฎหมายต้องจับลงโทษ ผลของความยุติธรรมและความเป็นธรรมในสังคมนิยม การบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาประเทศและสังคมนิยมให้เป็นระบบและอยู่ภายใต้หลักกฎหมาย สภาผู้แทนและคณะกรรมการประจำสภาจะต้องเพิ่มการบัญญัติกฎหมายในด้านที่มีความสำคัญขยายช่องทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบัญญัติกฎหมาย คณะรัฐมนตรีและสภาผู้แทนประชาชนท้องถิ่นรวมถึงคณะกรรมการประจำสภา ที่มีอำนาจบัญญัติกฎหมายจะต้องเร่งร่างและแก้ไขข้อกำหนดให้สอดคล้องกับข้อกำหนดกฎหมาย รับประกันว่ารัฐธรรมนูญและกฎหมายจะได้รับการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานบริหาร หน่วยงานพิพากษาและสำนักอัยการภาคทุกระดับจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามข้อกำหนดกฎหมาย

ประการที่สาม ยืนหยัดให้ประชาชนมีบทบาทสำคัญ รับประกันว่าประชาชนจะมีสิทธิและ ปฏิบัติตามหน้าที่ สิทธิและหน้าที่พื้นฐานของประชาชน คือ เนื้อหาสำคัญของรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญเป็นหลักประกันพื้นฐานของสิทธิ ประชาชนทุกคนพึงมีและหน้าที่จะต้องปฏิบัติ เราต้องรับประกันว่าประชาชนทุกคนมีสิทธิตามที่กฎหมายกำหนด รับประกันว่าสิทธิส่วนบุคคล สิทธิในทรัพย์สินและสิทธิขั้นพื้นฐานทางการเมืองของพลเมืองจะไม่ถูกละเมิด

ประการที่สี่ ยืนหยัดการนำของพรรคคอมมิวนิสต์ให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิธีการนำและวิธีการปกครองของพรรค การปกครองประเทศด้วยหลักนิติรัฐ คือ การปกครองประเทศภายใต้รัฐธรรมนูญ การบริหารประเทศโดยใช้กฎหมาย เพื่อสร้างความรุ่งเรืองของประเทศให้เป็นผลสำเร็จ”

หากพิจารณาจากปลาฐาของประธานาธิบดีของจีนคนปัจจุบันข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าผู้นำของจีนได้ให้ความสำคัญเรื่องของนิติรัฐในการเป็นหลักการสำคัญของการปกครองประเทศโดยอาศัย

รัฐธรรมนูญและกฎหมายต่างๆ การใช้อำนาจขององค์กรต่างๆ ต้องยึดโยงกับรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่บัญญัติ หากองค์กรใดหรือบุคคลใดใช้อำนาจเกินกว่าที่กฎหมายได้ให้ไว้จะต้องถูกลงโทษ นอกจากนี้ไม่ว่าจะองค์กรบริหาร นิติบัญญัติ ตุลาการ หรือองค์กรต่างๆ ที่ได้มีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดจริงจัง บังคับใช้กฎหมายเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญ

สิ่งที่ผู้นำสูงสุดของจีนได้เน้นย้ำไม่ได้เป็นเพียงการพูดในเชิงนามธรรมเท่านั้น แต่ตั้งแต่ปีค.ศ. ๒๐๑๒ เป็นต้นมาถึงปี ค.ศ. ๒๐๑๗ สีจิ้นผิงได้มีการลงโทษข้าราชการตั้งแต่ระดับสูงจนถึงระดับล่างรวมแล้วจำนวนถึง ๑.๓๔ ล้านคน รวมถึงลงโทษนักการเมืองระดับสูงในตำแหน่งสำคัญของพรรคคอมมิวนิสต์จีนอีก ๓๕ คน ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนมากที่สุดนับตั้งแต่ปี ๑๙๔๙ เป็นต้นมา^{๓๔}

สรุป

สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศที่มีการคำนึงถึงหลักนิติรัฐและนิติธรรมในการปกครองประเทศไม่แพ้ประเทศที่เรียกว่าเป็นประชาธิปไตย ตั้งแต่การมีการตรารัฐธรรมนูญขึ้นเพื่อใช้เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ การแบ่งแยกอำนาจองค์กรต่างๆ ที่อาศัยรัฐธรรมนูญเป็นสำคัญมากกว่าตัวบุคคล การให้ความสำคัญในการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐการที่ผู้นำสูงสุดของประเทศเน้นย้ำในเรื่องของให้ทุกภาคส่วนของสังคมคำนึงถึงหลักนิติรัฐ รัฐธรรมนูญ และกฎหมายเป็นสำคัญ หากไม่ทำตามกฎหมายก็จะถูกลงโทษซึ่งก็ได้มีการลงโทษข้าราชการตั้งแต่ฝ่ายการเมืองข้าราชการระดับสูงจนถึงระดับล่างจำนวนมาก เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการปกครองที่ยึดหลักนิติรัฐเป็นสำคัญ

^{๓๔} BBC Thailand. ๒๐๑๗. การกวาดล้างครั้งใหญ่ภายใต้ สีจิ้นผิง.

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการอิสระว่าด้วยการส่งเสริมหลักนิติธรรมแห่งชาติ. (๒๕๕๘). **หลักนิติธรรม The Rule of Law หลักนิติธรรมสากลกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน**. กรุงเทพฯ: บริษัท พี เอส พรินติ้ง แอนด์ ดีไซน์ จำกัด.
- คณะกรรมการอิสระว่าด้วยการส่งเสริมหลักนิติธรรมแห่งชาติ. (๒๕๕๘). **หลักนิติธรรม The Rule of Law บริบทหลักนิติธรรมในต่างประเทศ**. กรุงเทพฯ: บริษัท พี เอส พรินติ้ง แอนด์ ดีไซน์ จำกัด.
- คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. (๒๕๕๖). **โครงการวิจัยหลักนิติธรรมสากลกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน**. ภาควิชา นิติศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- หลี่ เหวินเหลียง. ๒๕๕๓. **๖๐ ปีแห่งการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน**. กรุงเทพฯ: โครงการสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยหัวเฉียว.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (๒๕๖๐). การปฏิรูปการเมืองภายใต้หลักนิติธรรม. **วารสารศาลรัฐธรรมนูญ**, ๑๙ (๕๕), ๑๒๘.
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (๒๕๕๗). **คำสอนว่าด้วยรัฐและหลักกฎหมายมหาชน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- รัชช ทันโตภาสและก่อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ. (๒๕๒๘). **รัฐธรรมนูญจีน**. ใต้หวัน: ซางอู๋.
- สำนักพิมพ์มติชน. ๒๕๕๙. **สี่ จิ้น ผิง ยุทธศาสตร์การบริหารประเทศ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- สันติ ตั้งรพีพากร, ๒๕๕๗. **รัฐบาลจีนกับความเป็นนิติรัฐ**. สืบค้นที่ <https://mgronline.com/daily/detail/๙๔๗๐๐๐๐๒๙๒๔๘>
- อาร์ม ตั้งนิรันดร ๒๕๕๖. **รัฐธรรมนูญ และคนดี: ข้อคิดจากจีน**. กรุงเทพฯธุรกิจออนไลน์ สืบค้นที่ <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/๔๘๖๑๓๕>
- BBC Thailand. ๒๐๑๗. **การกวาดล้างครั้งใหญ่ภายใต้ สี่จิ้นผิง**. <https://www.bbc.com/thai/international-๔๑๗๓๙๓๔๒>